

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

สังคมไทยในปัจจุบันตกอยู่ในกระแสวัตถุนิยม ขาดการกลั่นกรองและเลือกใช้วัฒนธรรมสมัยใหม่จากต่างประเทศที่เหมาะสม จึงก่อให้เกิดปัญหาทางด้านศีลธรรมและสังคมมากขึ้น ค่านิยมของสังคมไทยได้เบี่ยงเบนเอกลักษณ์วัฒนธรรมที่ดั้งเดิม และคุณค่าชีวิตเรียบง่ายแบบดั้งเดิม มายึดติดกับอำนาจนิยมจากความร่ำรวยและระบบอุปถัมภ์ เกิดกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม คำหนึ่งถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจรุนแรง ประกอบกับวัฒนธรรมต่างชาติสมัยใหม่ที่เข้ามาพร้อมกับเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อบันเทิงต่างๆ ขณะที่คนไทยจำนวนมากยังขาดความสามารถในการกลั่นกรองและเลือกใช้ประโยชน์ได้อย่างรู้เท่าทัน จึงนำไปสู่การถูกรอบงำทางวัฒนธรรมและเร่งพฤติกรรมบริโภคนิยมในกลุ่มคนรุ่นใหม่ยิ่งขึ้น ส่งผลให้สภาพชีวิตในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เกิดปัญหาความเสื่อมทางศีลธรรมและปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ ติดตามมา โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด อบายมุข ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ครอบครัวแตกแยก มีแนวโน้มที่ความรุนแรงมากขึ้น จึงจำเป็นต้องระดมพลังจากทุกฝ่ายเข้าร่วมรับผิดชอบและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนและสังคม ได้อย่างเหมาะสม (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2543 : 15)

การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเริ่มจากการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) ที่ต้องการพัฒนาพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข โดยเฉพาะความเป็นคนดี ซึ่งหมายถึง ความเป็นคนที่มีวินัย มีความรับผิดชอบ สนใจใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มีสติในการควบคุมตนเอง เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในขณะที่เด็กที่ขาดความรับผิดชอบมักมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องโดยไม่รู้ตัว เช่น เป็นคนเห็นแก่ตัว เอาัดเอาเปรียบเพื่อน ฟูมเฟือย และก้าวร้าว (ชาญวิทย์ โสภิตะชา. 2546 : 19)

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาหลักที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในการให้การศึกษา อบรม บ่มนิสัย คือ ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง การสร้างนิสัย การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง การทำให้คนเป็นคนดี เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ทั้งต่อสังคมที่ตนอาศัยอยู่ และต่อประเทศชาติ จนถึงมนุษยชาติในที่สุด อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน ยังประสบปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก หากไม่ได้รับการแก้ไขจะทำให้ผลเสียหายต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง จะเห็นได้จากที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหา ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจอย่างรุนแรง สาเหตุหนึ่งที่ถูกเสาะไม่ได้ คือ การขาดคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ในการจัดการ การส่งเสริมคุณธรรมจึงเป็นงานสำคัญส่วนหนึ่งในการให้การศึกษาและเป็นงาน เร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการเพื่อบรรลุดตามเป้าหมายเพื่อเป็น การสนองนโยบายการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาอบรมใน โรงเรียน ได้แก่ ครู- อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการอบรมเยาวชน การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เป็นกระบวนการทางการศึกษาซึ่งจะเกิดขึ้นในครอบครัว โรงเรียน สถาบันการศึกษาและ สื่อมวลชนต่าง ๆ สถาบันเหล่านี้มีลักษณะและวิธีปลูกฝังที่แตกต่างกันออกไป และทุก สถานการณ์มีความสำคัญทั้งสิ้น สถาบันการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใดเป็นสถานที่อบรม สั่งสอนโดยตรงและโดยอ้อม การอบรมสั่งสอน โดยตรง ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนวิชาศีลธรรม หรือศาสนาต่าง ๆ ตลอดจนกิจกรรม โดยทางอ้อม ได้แก่ นักเรียน จะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมลูกเสือ ยุวภาษาฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่ง ในการพัฒนาลักษณะนิสัยผู้เรียน (นพ. บรรณเจด. 2542 : 67-68)

ครูถือว่าเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะต้องทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจ มุ่งมั่นอบรมสั่งสอน เด็กให้เป็นคนดี มีคุณภาพ ด้วยความเมตตาและปรารถนาดีอย่างเต็มที่และต้องดำรงตนเป็น ตัวอย่างในทางที่ถูกที่ควร ให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นปูชนียบุคคล (กาญจนา นาคสกุล. 2546 : 5 ; อ้างอิงจาก เสถียรภักดิ์ สมฤทธิ์. 2548 : 47) ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนของครู จึงไม่ใช่ มีบทบาทเพียงแค่สอนหนังสือเท่านั้น แต่ต้องให้การอบรมสั่งสอน สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมทุกระดับชั้น ไม่ว่าจะป็นชั้นเด็กเล็กหรือเด็กโต เพราะการประพฤติชั่วของคนไม่ได้ ถูกจำกัดสถานภาพพื้นฐานตาม เพศ วัย วุฒิการศึกษา ศาสนา อาชีพ ตำแหน่ง เชื้อชาติ ชนชั้น เท่านั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่สำคัญโดยตรงในการพัฒนาพลเมืองของ ชาติให้มีคุณภาพ คือ มีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งจะส่งผลให้ศิษย์เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานไว้ตอนหนึ่งว่า “ผู้ที่

ครูอาจารย์นั้น ไซ่ว่าจะมีแต่ความรู้ในทางวิชาการและในทางการสอนเท่านั้นก็หาไม่ จะต้องรู้จักอบรมเด็กทั้งในด้านศีลธรรม จรรยา และวัฒนธรรม รวมทั้งให้มีความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ และในฐานะที่จะเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไปข้างหน้า การให้ความรู้หรือที่เรียกว่า การสอนนั้นต่างกับการอบรม การสอนคือการให้ความรู้แก่ผู้เรียน ส่วนการอบรมเป็นการฝึกจิตใจของผู้เรียนให้ซึมซับจนคิดเป็นนิสัย ขอให้ท่านทั้งหลายจงอย่าสอนแต่เพียงอย่างเดียว ให้อบรมให้ได้รับความรู้ดังกล่าวแล้วด้วย” (ญาคาพนิต ธรรมเกษร. 2544 : 48)

ความสำคัญของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น เป็นสิ่งที่สถานศึกษาโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินการเพื่อเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมีระเบียบวินัย ซึ่งถือว่าเป็นคุณธรรมระดับพื้นฐานที่จะนำพาบุคคลแต่ละคนไปให้ก้าวไปสู่คุณธรรมจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักการศึกษาหลายท่านที่พบสภาพปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นการไม่ตั้งใจเรียน การหยอกล้อกันในเวลาเรียน การไม่ส่งการบ้าน การมาเรียนไม่ทันเวลาเข้าแถว การเข้าเรียนไม่ตรงเวลา การหนีเรียน หรือการไม่รักษาสมบัติส่วนรวม ซึ่งปัญหาเหล่านี้โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาโดยการกำหนดแผนนโยบายที่ชัดเจน บุคลากรจะต้องมีความตระหนักในปัญหา ทำคนให้เป็นแบบอย่างที่ดี จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวินัยนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่ออย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา อันจะเป็นหลักประกันให้สังคมเกิดความเชื่อมั่น ในศักยภาพของสถานศึกษา และนำมาซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน และผลจากการเสริมสร้างระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบต่อให้แก่ักเรียนแล้ว ก็พบว่า นักเรียนส่วนมากมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบ การส่งการบ้านทันเวลา การตั้งใจเรียนหรือการไม่หยอกล้อกันในเวลาเรียน เป็นต้น (พรศิริ เรื่อง โรจน์. 2547 : บทคัดย่อ, สมนึก คอบขุนทด. 2547 : บทคัดย่อ, สืบสกุล ชดช้อย. 2548 : บทคัดย่อ, และเสถียรภัทร์ สมฤทธิ. 2548 : บทคัดย่อ)

โรงเรียน โลกสำราญวิทยา ได้จัดการศึกษาตามแนวทางแห่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีหลักสูตรสถานศึกษารองรับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวทางดังกล่าว แต่จากการรายงานผลการประเมิน

คุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบแรก (2547 : 21) ด้านผู้เรียน (ระดับ ประถมศึกษา) ในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่ง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ คือ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีความประหยัด มีความเกรงใจผู้อื่น มีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และมีความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า อยู่ในระดับ พอใช้ทั้งหมด นอกจากนี้ จากการเก็บรวบรวมข้อมูล นักเรียน โดยการสังเกต สัมภาษณ์ ครู และผู้ปกครองนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ไม่ว่าจะเป็นการส่งงาน ไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด การไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายร่วมกับกลุ่มเพื่อน การไม่ดูแลรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องเรียนหรือภายในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตลอดเวลา และการขาดโรงเรียน โดยไม่มีกิจกรรมที่จำเป็น ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้หากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย อาจส่งผลให้นักเรียนขาด ความรับผิดชอบที่ดีในอันที่จะทำงานหรือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายได้ ดังนั้น เพื่อให้ นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ไปในทางที่ดีขึ้นจึงจำเป็นที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องร่วมมือกัน ในการดำเนินการแก้ไข อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มี ความรับผิดชอบที่ดี ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานสำคัญในอันที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรม ต่าง ๆ สำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อไป

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหาร โรงเรียน โลกสำราญวิทยา ซึ่งมี ส่วนรับผิดชอบ โดยตรงเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้มีความรู้คุณธรรม สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ สนใจที่จะดำเนินงานเพื่อ เสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยมีความมุ่งหวังว่า หากนักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็น มีความ รับผิดชอบที่ดีแล้ว ก็จะเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี และยังสามารถปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกับสมาชิกอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ต่อไป

2. คำถามการวิจัย

- 2.1 นักเรียน โรงเรียน โศกสภาราษฎรวิทยามีวินัยด้านความรับผิดชอบอย่างไร
- 2.2 โรงเรียน โศกสภาราษฎรวิทยามีวิธีดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนให้ดีขึ้นได้อย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โศกสภาราษฎรวิทยา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
- 3.2 เพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียน โศกสภาราษฎรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4. ขอบเขตของการวิจัย

- 4.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
 - 4.1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครู โรงเรียน โศกสภาราษฎรวิทยา
 - 4.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย

1) ศึกษานิเทศก์	จำนวน 1 คน
2) ครู โรงเรียน โศกสภาราษฎรวิทยา	จำนวน 5 คน
3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 9 คน
4) ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 15 คน
 - 4.1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา ได้แก่ นักเรียน โรงเรียน โศกสภาราษฎรวิทยา จำนวน 38 คน
- 4.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2550 - เดือนตุลาคม 2550
- 4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม
- 4.4 วิธีการศึกษา ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) (สุวิมล ว่องวาณิช . 2544 : 13) ประกอบด้วย

4.4.1 **ขั้นวางแผน (Planning)** โดยผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้วางแผนการดำเนินการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรม คือ
 - 1.1) กิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ
 - 1.2) กิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย
 - 1.3) กิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบต่อ
- 2) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วยกิจกรรม คือ
 - 2.1) กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน
 - 2.2) กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด

4.4.2 **ขั้นปฏิบัติการ (Action)** มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในขั้นวางแผน (Planning) ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน เพื่อเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น

4.4.3 **ขั้นสังเกต (Observation)** มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยกำหนด
- 2) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการบันทึก สังเกต สัมภาษณ์ และประเมินระหว่างการดำเนินการตามกิจกรรมเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โดยใช้แบบบันทึก แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน จากผู้วิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

4.4.4 **ขั้นสะท้อนผล (Reflection)** มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจ ร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย
- 2) ประชุมร่วมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อทำการวิพากษ์วิจารณ์หาแนวทางปรับปรุงส่วนที่ยังเป็นปัญหา

3) ปรับปรุงส่วนที่เป็นปัญหา เสริมสร้างส่วนที่ดี โดยการระดมความร่วมมือจากทุกคนในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน การรายงานผลการเสริมสร้างว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมกับระบุผลการดำเนินการว่ามีวิธีการหรือแนวทางในการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอย่างที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและมีคุณภาพมากที่สุด

4.5 การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลโดยอาศัยเทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique)

5. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

5.1 กรอบเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งพัฒนางานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนโศกธำราญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 1 โดยใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนา 2 ด้าน (เสถียรภัทร สมฤทธิ์. 2548 : 46) คือ

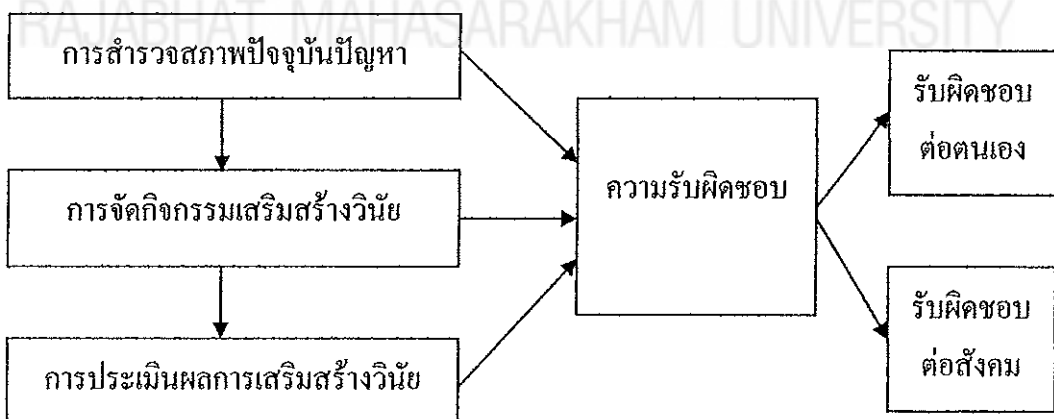
5.1.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรม คือ

- 1) กิจกรรมรณรงค์การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ
- 2) กิจกรรมรณรงค์การรักษาความสะอาดของร่างกาย
- 3) กิจกรรมเยาวชนคนรับผิดชอบ

5.1.2 ความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วยกิจกรรม คือ

- 1) กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบภายในโรงเรียน
- 2) กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด

5.2 กลยุทธ์ในการพัฒนา ประกอบด้วยกิจกรรมที่ใช้ประกอบการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. วิธีดำเนินการวิจัย

จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยา พบว่า ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการดังต่อไปนี้

6.1 ขั้นตอนการวิจัย

ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Principle) ตามแนวคิด ของเคมมิสและแม็กเท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart.1988 ; 11-15 .อ้างอิงจาก สุวิมล ว่องวานิช. 2544 : 13) 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

6.2.1 แบบบันทึก

6.2.2 แบบสังเกต

6.2.3 แบบประเมิน

6.2.4 แบบสัมภาษณ์

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 ความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นที่ ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ทั้งความรับผิดชอบต่อตนเอง และ ความรับผิดชอบต่อสังคม

7.2 การเสริมสร้างวินัย หมายถึง การดำเนินงานเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของนักเรียน โรงเรียน โลกสำราญวิทยาในด้านความรับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยใช้กระบวนการวิจัย เชิงปฏิบัติการ

7.3 การฝึกปฏิบัติ หมายถึง การจัดกิจกรรมจริงเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบและพร้อมที่จะนำเอาหลักการและแนวทางต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวันได้

7.4 การประเมินผล หมายถึง กระบวนการติดตามผลการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวิสัย
ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและส่งเสริมการพัฒนาให้มี
ประสิทธิภาพมากที่สุด

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 นักเรียน โรงเรียน โศกสภาราญวิทยา เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชน
มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องตามแนวทางแห่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในโอกาสต่อไป

8.2 โรงเรียน โศกสภาราญวิทยามีแนวทางสำหรับการเสริมสร้างวินัย
ด้านความรับผิดชอบที่มีคุณภาพเพื่อใช้ประกอบการเสริมสร้างแก่นักเรียนในปีการศึกษาต่อไป

8.3 โรงเรียนอื่น ๆ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการเสริมสร้างวินัย
นักเรียนได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY